BIJLAGE 3.

Regionale Raadscommissie Noordkop

Zienswijze Kadernota 2027 ODNHN.

Op 15 december 2025 heeft het dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Noord-Holland Noord de algemene financiële en beleidsmatige kaders (Kadernota) aangeboden aan de colleges van Den Helder, Hollands Kroon, Schagen en Texel. De Kadernota is aangeboden aan de vier gemeenteraden. Op de Kadernota wordt de volgende zienswijze ingediend:

De OD moet investeren in haar ontwikkeling – m.n. als gevolg van de landelijke eis robuust te worden en van uitbreidingen van het wettelijk takenpakket. Gemeenten zien hun middelen teruglopen en moeten bezuinigen. De voorgestelde investeringen leiden samen met de indexatie tot forse verhoging van de gemeentelijke bijdragen. Dit heeft ertoe geleid dat de voorgestelde zienswijze voor onze gemeenten uiteenloopt op het punt van de financiering van de investeringen.
De diverse punten van de zienswijze worden hieronder toegelicht.

1. **Indexatie**

De indexatie is conform de FUGR. Er is geen reden op dit punt een zienswijze in te dienen.

2. **Investering richting robuustheid.**

De Omgevingsdiensten hebben van het Rijk opdracht per 1 april 2026 te voldoen aan robuustheidscriteria, overeenkomstig het Interbestuurlijk Programma (IBP) Versterking VTH-stelsel. Het gaat daarbij om de effectiviteit, het ontwikkelvermogen, de wendbaarheid en de efficiency van de diensten.
Het Algemeen Bestuur stelde in 2024 het plan van aanpak vast. De deelnemers stelden destijds de middelen nog niet beschikbaar. Deze kwamen als p.m.-post in de begroting. Voor 2026 wordt een eerste stap in de realisatie van het plan bekostigd uit het positieve jaarsaldo over 2024. In een recente Kamerbrief heeft I en W kritische kanttekeningen geplaatst bij het uitblijven van structurele investering.

Het AB heeft onlangs over de toekomst gesproken aan de hand van drie mogelijke scenario's:

- Zelfstandig robuust,

- Verdergaande samenwerking of fusie,
- Niet investeren.

De deelnemende gemeenten en de provincie hebben aangegeven dat fuseren als ongewenst wordt beschouwd: de dienst komt dan verder van de opdrachtgevers af te bestaan en er is de kans dat het kostenverhogend gaat werken. Echter ook als fusiepartner zou de OD eerst zelf robuust moeten zijn. Niet investeren zou leiden tot ingreep door het Rijk, waardoor de OD zelf de regie zou kwijtraken.

De investering in robuustheid zou binnen enkele jaren (deels) kunnen worden terugverdiend als gevolg van:

1. Het efficiency-rapport van Berenschot dat aangeeft dat vanaf 2029 jaarlijks 5% kan worden bespaard.
2. Een nieuwe systematiek van financiering die in 2028 wordt ingevoerd, welke zal leiden tot verschuivingen in bijdragen van de deelnemers.
3. Het jaarlijks afsluiten van de OD met een positief saldo hetgeen een trend lijkt te worden.

Hoewel nog onduidelijk is hoe de samenhang van dit alles gaat uitwerken, zien wij een perspectief waarbij de gemeentelijke bijdragen op termijn zouden kunnen dalen.
De eerder besproken gewenste bezuiniging van 5 % komt daarmee weer in beeld. Deze zou overeenkomstig de aanbeveling van Berenschot concreet moeten worden gemaakt voor 2029.

Onze vier gemeenten hebben op de financiering van de investering in robuustheid geen eensluidende zienswijze. Hollands Kroon, Schagen en Texel gaan met structurele financiering akkoord.
Voor Den Helder wordt een negatieve zienswijze vastgesteld op structureel investeren in robuustheid, enerzijds vanwege de financiële situatie van Den Helder, anderzijds omdat de genoemde ontwikkelingen onder de punten 1 t/m 3 tot gewijzigde financiële inzichten kunnen leiden. De raad wordt voorgesteld akkoord te gaan met incidentele investering voor 2027, in afwachting van het effect van 5%-efficiencybezuiniging en de nieuwe financieringssystematiek.

3. Investering in bedrijfsvoering.

Bedrijfsvoering en robuustheid hangen samen. Het betreft de volgende posten:

- **Materiële kosten:** het risico bestaat dat continuïteit in de uitvoering, ondersteuning van de primaire taken en de rechtmatigheid niet kan worden gewaarborgd;
- **Toekomstbestendige ICT:** er zijn zorgen voor de uitvoering van de primaire processen, door ontbreken van goede data(analyses); bovendien stelt de Omgevingswet in dit opzicht meer eisen, door het moeten rapporteren over de waarden die in het Omgevingsplan staan.

- **Herijking functiehuis:** naar aanleiding van een extern onderzoek heeft het DB besloten de functie van teamleider te herwaarderen en de conversietabel van de OD in zijn geheel te herijken.

Onze vier gemeenten hebben op de financiering van de investering in de bedrijfsvoering geen eensluidende zienswijze. Hollands Kroon, Schagen en Texel gaan akkoord met structurele financiering.
Voor Den Helder wordt een negatieve zienswijze vastgesteld op bedrijfsvoering, enerzijds vanwege de financiële situatie van Den Helder, anderzijds omdat de genoemde ontwikkelingen onder de punten 1 t/m 3 (zie de post robuustheid) tot gewijzigde financiële inzichten kunnen leiden. De raad wordt voorgesteld akkoord te gaan met incidentele investering voor 2027, in afwachting van het effect van 5%-efficiencybezuiniging en de nieuwe financieringssystematiek.

4. **Werkgerichte Personenmobiliteit.**

   Om de CO2-uitstoot door het verkeer te verminderen zijn voor werkgevers met meer dan 100 werknemers wettelijke maatregelen van kracht. Verwacht wordt op korte termijn een wijziging waarbij de wet wordt beperkt tot 250+- bedrijven. Wij geven op dit punt een negatieve zienswijze af en stellen voor dat voor de begroting twee scenario's worden uitgewerkt: met en zonder wetswijziging.

5. **Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS).**

Bedrijven met een vergunningplicht moeten de uitstoot van ZZS minimaliseren. Het gaat om kankerverwekkende, giftige of hormoonverstorende stoffen in bodem, lucht en water.
De Noordkop-gemeenten zijn het eens met aanpak en financiering en dienen daarom geen zienswijze in.

6. **Voortzetting Energiebesparing bij bedrijven (EML).**

Voor 2027 vervallen de huidige subsidie en de specifieke uitkering hiervoor. Nagegaan moet worden hoe we structureel uitvoering gaan geven aan de uitvoering hiervan.
De Noordkop-gemeenten gaan akkoord met de p.m.-post en dienen daarom geen zienswijze in.

7. **Uitvoering watertaak indirecte lozingen.**

Vanaf 2024 loopt het regionale project Grip op Indirecte Lozingen. Bij de start hebben de colleges de intentie uitgesproken deze taak per 2027 geheel aan de OD over te dragen.
Het oppakken hiervan is van groot belang. Wij dienen dan ook geen zienswijze in.

8. Adviseur water.

Gemeenten en HHNK zijn bevoegd gezag voor de kwaliteit van het oppervlaktewater. De OD mist de specialistische kennis op dit gebied. Werkzaamheden bestaan uit de coördinatie met de provincie als bevoegd gezag voor grondwater, het project Indirecte Lozingen en taken uit de Kader Richtlijn Water.
Wij gaan akkoord en dienen geen zienswijze in.

9. Gewasbeschermingsmiddelen.

De OD ziet noodzaak in het intensiveren van de inzet op gewasbeschermingsmiddelen, mede door rechterlijke uitspraken hierover.
Wij dienen hierop geen zienswijze in.

10. Financiële onderbouwing.

Voor een aantal posten achten wij bij de begroting 2027 een passende toelichting en nadere financiële onderbouwing van belang. Dit zijn de posten van bedrijfsvoering, herijken materiële kosten, WPM, ZZS, gewasbescherming, indirecte lozingen en adviseur water.